

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
PARTICIPATORY ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL IN
EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT NETWORKS CENTER 1
UNDER MAHASARAKHAM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

¹พิมพณณา เมธดลเดชา และ ²กฤตยากร ลดาวัลย์

¹Phimnada Methadoldecha and ²Kittayakorn Ladawan

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahamakut Buddhist University, Thailand.

¹phimnada683@gmail.com

Received: October 26, 2024; **Revised:** November 24, 2024; **Accepted:** December 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม จำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น 148 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .978 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงาน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม พบว่า สถานศึกษาควรวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง เพื่อเตรียมความพร้อม นำไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรตัดสินใจในการเลือกแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้เรียน มีส่วนร่วมรับผิดชอบการวัดและประเมินผลในระดับชั้นเรียน ควรนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ควรกำหนดนโยบายให้บุคลากรในสถานศึกษาทำการวิจัย ควรรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

คำสำคัญ การบริหารงานวิชาการ, แบบมีส่วนร่วม, สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1

Abstract

The objectives of this thesis research are: 1) to study the Participatory academic administration of School in educational quality development Networks center 1 under Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2, 2) to compare the opinions on Participatory academic administration of School in educational quality development Networks center 1 under Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2, classified by Position, work experience, 3) to study the recommendations for Participatory academic administration. The sample group consisted of 148 members of school administrators and teachers. The instrument used was a 5-point rating scale questionnaire with a reliability between 0.67 – 1.00 and a reliability of .978. The results showed that; 1. The level of participatory academic administration was at a high level Overall, When considering each aspect, ranked from highest to lowest average, including Internal quality assurance, Teaching and learning management, Educational measurement and evaluation, Research for educational quality development, Internal supervision in schools, and Preparation of education institute curricula, respectively. 2.

Comparison of opinions levels towards participatory academic administration. Classified by position Overall, they were significantly different at the .05 level. 3. Suggestions for Participatory academic administration found that Educational institutions should analyze the core curriculum to prepare for use in creating the school curriculum, there should be decisions to select knowledge resources that are useful to learners, participate in taking responsibility for classroom measurement and assessment, the results of the supervision should be used to improve and develop the teaching and learning process, Policies should be set for personnel in educational institutions to conduct research, and Should be responsible for internal quality assessment and educational standards of educational institutions.

Keywords: Academic Administration, Participatory, School in Educational Quality Development Networks Center 1

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและสร้างทักษะของบุคคลให้รู้จักดำเนินชีวิต อย่างสันติสุข มีพฤติกรรมใฝ่รู้ที่จะเป็นพลังปัญญาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี การศึกษานับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ประเทศชาติพัฒนา แต่ละประเทศต้องเรียนรู้เพื่อจะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยที่สำคัญที่สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้คือ “คุณภาพของคน” ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ถ้าหากคนมีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาในด้านของการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาการเรียนการสอน บุคลากรที่มีความสำคัญในด้านคุณภาพทางการศึกษาที่จะให้ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีงามให้กับเยาวชนในชาติได้โดยตรงที่สุด ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งผู้บริหารในฐานะเป็นผู้นำ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ต้องตัดสินใจสั่งการ อำนวยการ ควบคุม ชี้แนะ ดูแลบำรุงขวัญ ให้กำลังใจบุคลากรเพื่อนร่วมงานให้มีความกระตือรือร้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และเต็มความสามารถในงานที่ทำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพ เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงมีความเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาเด็กไทยให้ดีขึ้นในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ หรือคุณธรรมจริยธรรม สภาพปัญหาดังกล่าวจึงกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาขึ้น และกำหนดให้สถานศึกษามี

ความสำคัญสูงสุดต่อการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวด 6 กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาในทุกโรงเรียน โดยผู้บริหารและครูต้องร่วมมือกันวางแผนจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารให้มาก ตามที่วีระศักดิ์ รักษ์โพธิ์วงศ์ (2544) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน เป็นกระบวนการในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนในสังคม การดำเนินงานต่างๆ จะต้องเป็นไปตามระบบที่สังคมกำหนดไว้ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือกระบวนการบริหารที่ผู้บริหารจะต้องจัดระบบงานในความรับผิดชอบทุกงานในโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการ ได้มีนักวิจัยหลายท่านชี้ให้เห็นว่างานวิชาการเป็นงานสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะงานวิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน สร้างผู้เรียนให้มีคุณค่าในสังคม ดังนั้นงานวิชาการจึงถือเป็นงานสำคัญที่สุดของการบริหารการศึกษา

การบริหารงานวิชาการนับเป็นบทบาทสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารโรงเรียน การบริหารงานวิชาการโรงเรียนจะมีคุณภาพดีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญต่องานวิชาการ ต้องเข้าใจขอบเขตการดำเนินงานและภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ส่วนการบริหารด้านอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนสนับสนุนให้งานกิจกรรมการเรียนการสอนได้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร (จินทรานี สงวนนาม, 2545) สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้วหมายถึงกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรและจุดหมายการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลรวมทั้งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สำหรับผู้บริหารที่นำการจัดการในห้องครุประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจงาน และคนที่ตนรับผิดชอบด้วยความเข้าใจจนงานจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะคนซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากร มนุษย์ที่สำคัญที่สุด และมักจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทั้งผู้บริหารและผู้ร่วมงานในอันที่จะสร้างความเข้าใจระหว่างกันทั้งนี้เพื่อพัฒนาทักษะที่นำไปสู่การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

นับว่าเป็นการผสมผสานระหว่างองค์ความรู้ด้านการจัดการเข้ากับพฤติกรรมมนุษย์ด้วยจิตวิทยาแขนงต่าง ๆ นั้นเอง (ธร สุนทรายุทธ, 2553) การบริหารแบบมีส่วนร่วมถือเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในหน่วยงานและสถานศึกษาต่างๆได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ที่จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำ และประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สนิท ไทยกล้า (2549) กล่าวว่า การบริหารวิชาการภายในสถานศึกษามีความสำคัญเปรียบเสมือนเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา และมีงานต่างๆซึ่งสนับสนุนให้งานวิชาการมีความสมบูรณ์โดยทุกฝ่ายต้องร่วมกันบริหารจัดการให้บรรลุจุดประสงค์ของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่หลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 36 และมาตรา 37 แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดูแลรับผิดชอบสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 อำเภอ ประกอบด้วย 1) วาปีปทุม 2) นาโดน 3) ยางสีสุราช 4) พยัคฆภูมิพิสัย 5) นาเชือก มีจำนวนโรงเรียนในสังกัด 221 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 16 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจากข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ส่วนใหญ่พบว่าผลการประเมินตนเองด้านงานวิชาการยังมีจุดที่ควรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารงานวิชาการในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 237 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 148 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือเพื่อการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปฏิบัติของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Opened form) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้ t-test และ One-way ANOVA หรือ F-test วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 นำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.10	0.66	6	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.43	0.53	2	มาก
3. ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา	4.38	0.62	3	มาก
4. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.29	0.58	5	มาก
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.31	0.55	4	มาก
6. ด้านการประกันคุณภาพภายใน	4.55	0.50	1	มากที่สุด
รวม	4.34	0.57	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.50) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.53) ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.62) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.55) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.59) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.66) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารงานวิชาการแบบ มีส่วนร่วม	ตำแหน่ง				t	Sig
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.36	0.14	4.05	0.27	7.726	.000*
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.61	0.17	4.39	0.17	5.510	.000*
3. ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา	4.39	0.21	4.38	0.29	.135	.893
4. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.23	0.16	4.30	0.28	-1.664	.102
5.ด้านการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.31	0.19	4.31	0.20	-.146	.885
6. ด้านการประกันคุณภาพภายใน	4.69	0.18	4.53	0.21	3.591	.000*
รวม	4.43	0.09	4.33	0.10	4.757	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา, ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประกันคุณภาพภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.337	2	.168	2.212	.113
	ภายในกลุ่ม	11.037	145	.076		
	รวม	11.374	147			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.481	2	.240	7.507	.001*
	ภายในกลุ่ม	4.641	145	.032		
	รวม	5.121	147			
3. ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.297	2	.149	1.956	.145
	ภายในกลุ่ม	11.018	145	.076		
	รวม	11.315	147			
4. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.174	2	.087	1.199	.304
	ภายในกลุ่ม	10.500	145	.072		
	รวม	10.673	147			
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.006	2	.003	.081	.923
	ภายในกลุ่ม	5.615	145	.039		
	รวม	5.621	147			
6. ด้านการประกันคุณภาพภายใน	ระหว่างกลุ่ม	.115	2	.057	1.286	.280
	ภายในกลุ่ม	6.457	145	.045		
	รวม	6.572	147			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สรุปข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปได้ดังนี้ 1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง เพื่อเตรียมความพร้อม นำไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การรับผิดชอบการนิเทศ กำกับ

ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรบูรณาการกับการเรียนการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ควรตัดสินใจในการเลือกแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้เรียน ควรติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ควรจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา พบว่า มีส่วนร่วมรับผิดชอบการวัดและประเมินผลในระดับชั้นเรียน ส่วนร่วมตัดสินใจเลือกเทคนิควิธีการประเมินผู้เรียนอย่างหลากหลาย ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการวัดและประเมินผลแต่ละครั้ง 4. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ควรนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ควรกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ ควรศึกษาปัญหาอุปสรรค และประเด็นที่ต้องพัฒนาก่อนเข้าทำการนิเทศ 5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ควรกำหนดนโยบายให้บุคลากรในสถานศึกษาทำการวิจัย ควรนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการ หรือการจัดการเรียนการสอน 6. ด้านการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ควรรับผิดชอบการประเมินคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรวางแผนปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรกำหนดเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของสถานศึกษา

อภิปรายผล

1. ระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเป็นการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมวางแผนปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผล และมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนางานตามแผนที่วางไว้ร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมาย ของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของนิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารโดยให้บุคคล ในองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ การตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญ ในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงานมีความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวังและกระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้เป็นหลักการของ การบริหารงานที่ผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ ลดช่องว่างของระบบการ สื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

อมรภัค ปิ่นกลาง (2562) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามผลจากการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ปาริชาติ สุนทร (2560) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การอภิปรายผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.1 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 มีระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ดีการให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการบริหารการมีส่วนร่วมในการบริหารนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร เป็นกระบวนการกำหนดจุดมุ่งหมายของโรงเรียน การกำหนดนโยบาย การวางแผนการงบประมาณ การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผลในเชิงบูรณาการที่แตกต่างจากกระบวนการที่ใช้แต่เดิม ซึ่งมักไม่เป็นระบบ แยกส่วน ก่อให้เกิดความสับสนและไม่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการวิจัยของ กนกรัตน์ ทำจะดี (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น

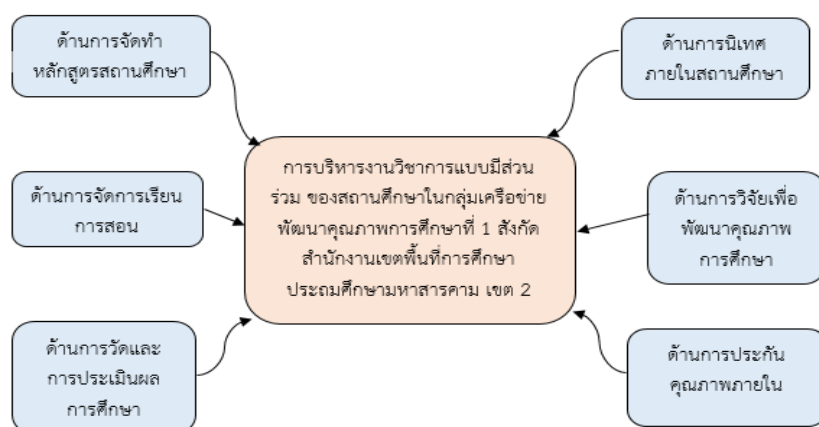
เพราะว่า ประสบการณ์ในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญช่วยเพิ่มความรอบรู้ความรู้ และช่วยให้เข้าใจปัญหา สามารถวิเคราะห์ปัญหา และสถานการณ์ให้ประสบผลสำเร็จให้ลุล่วงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นแม้ว่าผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าหรือน้อยกว่าก็ย่อมมีความคิดริเริ่มมากเท่าๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรชัย ชูชีพ (2564) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า (1) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง เพื่อเตรียมความพร้อม นำไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การรับผิดชอบการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรบูรณาการกับการเรียนการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ควรตัดสินใจในการเลือกแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้เรียน ควรติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ควรจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา พบว่า มีส่วนร่วมรับผิดชอบการวัดและประเมินผลในระดับชั้นเรียน ส่วนร่วมตัดสินใจเลือกเทคนิควิธีการประเมินผู้เรียนอย่างหลากหลาย ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการวัดและประเมินผลแต่ละครั้ง (4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ควรนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ควรกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ ควรศึกษาปัญหาอุปสรรค และประเด็นที่ต้องพัฒนามาก่อนเข้าทำการนิเทศ (5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ควรกำหนดนโยบายให้บุคลากรในสถานศึกษาทำการวิจัย ควรนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการ หรือการจัดการเรียนการสอน (6) ด้านการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ควรรับผิดชอบการประเมินคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรวางแผนปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรกำหนดเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร ละหารเพชร (2562) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย นำผลการประกันคุณภาพภายในมาพัฒนาสถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม จากผลการวิจัยสถานศึกษาควรจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมปรับปรุงระบบสารสนเทศในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครูมีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีทั้งหมด 6 แนวทาง ดังภาพ

เอกสารอ้างอิง

กนกรัตน์ ทำจะดี. (2560). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก., หน้า 1-23 วันที่ 19 สิงหาคม 2542.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- จร สุนทรายุทธ. (2553). หลักการและทฤษฎีทางบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิเวศน์วงศ์สุวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ, 4(1), 176 - 187.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วีระศักดิ์ ธิ์ รักษาโพธิวงศ์. (2544). การพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สนิท ไทยกล้า. (2549). การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สรรัชย์ ชูชีพ. (2564). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- อมรศักดิ์ ปิ่นกำลัง. (2562). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.